

Riina Lundman

Taidetta ja dynamiittia: Videokuva osallistuvassa kaupunkisuunnittelussa

Visuaalisuudella ja visualisoinnilla on tärkeä merkitys kaupunkisuunnittelussa, kun tuotetaan, käsitellään ja esitetään kaupunkitilan muutosta koskevaa tietoa. Perinteisten havainnollistamismenetelmien rinnalla voidaan käyttää luovempia ilmaisumuotoja kuten videokuvausta, elokuvaa ja esittävää taidetta.

Turun yliopiston *Tiede, taide ja teknologia asuinalueen kehittämisesä* -tutkimushankkeessa tarkasteltiin, miten lyhytelokuvien ja mobiiliteknologian avulla voidaan kannustaa asukkaita osallistumaan kaupunkisuunnitteluun.

TAIDETTA VAI DYNAMIITTIA?

Turun Pansio-Pernon asuinalueella sijaitsee lähes tyhjiällään oleva huonokuntoinen koulurakennus.

Asukkailta kysyttiin, mitä uutta käyttöä he toivoisivat rakennukselle.

Pernon tyhjä koulutalo

Pernon koulutalo on ollut tyhjiällään jo vuosia. Lukio ja yläaste ovat siirtyneet muualle. Suuri rakennus on sittemmin toiminut elokuvien kulisina ja varastotilana. Voisiko rakennukseen sijoittaa vaikkapa vauhtien palvelutalo?

Millaista käyttöä keksisit tyhjälle koulutalolle? Kenelle tilat pitäisi osoittaa? Valitse tai kerro oma ideasi.

- Koulutalo voitaisiin remontoida palvelusunnoksi
- Rakennuksesta voisi löytyä tilaa kaupunkilaisille – työpajoja, nuorisotoimintaa, kerhotilaa
- Rakennuksen voisi purkaa kokonaan
- Kerro oma ideasi

Kyselyyn oli mahdollista osallistua älypuhelimella. Mobiilikyselyllä pyrittiin edistämään ja tutkimaan spontaania ja paikan päällä tapahtuvaa asukasosallistumista.

Asukkaat toivoivat tiloja kaupunkilaisten omalle kulttuuritoiminnalle. Myös rakennuksen purkamista ehdotettiin. Asukkaiden vastausten pohjalta laadittiin lyhytelokuva havainnollistamaan vaihtoehtoisia tulevaisuuden käyttöjä koululle.

Elokuvallisella ilmaisun avulla voidaan esittää luovia ja mielikuvituksellisia visioita tulevaisuudesta. Videokuvan kyky välittää tilaa, aikaa, liikettä, tarinoita ja tunteita tekee siitä monipuolisen vuorovaikutusvälineen kaupunkisuunnittelun kannalta.

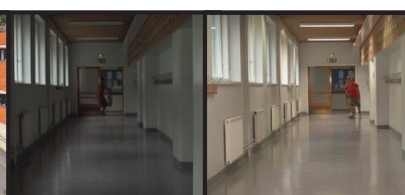
”Elokuva tarjoaa mahdollisuuden vuorovaikutuksen edistämiseen, sen avulla voidaan luoda tunteita herättäviä tarinakuvi kaupunkista, ja se kannustaa ihmisiä tarkastelemaan kaupunkitilan eri ulottuvuuksia.” (Attili 2009: 267–268).

”Taitavasti kerrotut suunnittelutarinat auttavat ihmisiä visioimaan kaupunkien kehitystä ja kaipaamaan muutosta sekä innostavat heitä toimimaan ja uskomaan toimintansa vaikutuksiin.” (Throgmorton 2003: 128).

Lyhytelokuva toteutettiin tutkijoiden ja taiteilijoiden yhteistyönä. Videota varten koulu lavastettiin kulttuurikeskukseksi.

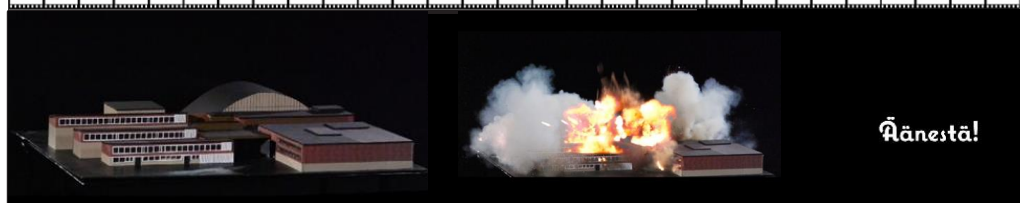
* * *

Videokuva on ilmaisultaan realistisempaa verrattuna perinteisiin suunnittelukuviin ja -teksteihin. Kuvauksessa voidaan hyödyntää erilaisia teknisiä toimintoja kuten vaihtelevia kuvakulmia ja etäisyyksiä, jotka tehostavat kuvallista viestintää.

Lyhytelokuva kertoo tarinan muutoksesta. Lähikuvat, kirkkaat värit, sosiaalinen toiminta, iloiset ilmeet ja vauhdikkuus luovat positiivisen ilmapiirin, jonka ansiosta kuvatussa kohteesta tulee helposti lähestyttävä (Degen ym. 2015). Tätä videoilmaisun kerronnallista ja emotionaalista kapasiteettia voidaan hyödyntää osallistuvassa suunnittelussa (Lundman -).

Videokuvassa voidaan käyttää erilaisia visuaalisia tehosteita, jotka tekevät videosta näyttävän ja jopa provosoivan. Kuvaan voi lisätä tai siitä voi poistaa elementtejä, mikä on hyödyllistä, kun havainnollistetaan kaupunkitilan mahdollista muutosta.

Valmis video esitettiin asukkaille ja kaupunkisuunnittelijoille. Asukkaat saivat äänestää koulurakennuksen tulevaisuudesta.

ÄÄNESTYSTULOS

TAIDETTA
37 ÄÄNTÄ

DYNAMIITTIA
17 ÄÄNTÄ

Rakennuksen ottaminen asukkaiden omaan kulttuurikäyttöön voitti rakennuksen purkamisen ääniin 37–17.

EPILOGI: MITÄ LOPULTA TAPAHTUI KOULULLE?

TURKU TARJOAA PERNON KOULUTALOJA
HÄTÄMAJOITUKSEEN TS 3.9.2015

Pernon koulu sai ensimmäiset
asukkaansa TS 18.9.2015

Pernossa kaksi mielenosoitusta –
MELLAKKAPOLIISI ERISTI VÄKUJOUKOT
TOISISTAAN TS 17.10.2015

Pernon mielenosoituksista kaksi
pahoitpitelyilmoitusta TS 18.10.2015

JÄRJESTÄJÄ: PERNON MIELENOSOITUS ANTAA
PUHEENVUORON ASUKKAILE Turkulainen 16.10.2015

Rakennus toimi syksyllä 2015 turvapaikanhakijoiden hätäajoitustilana. Pysyviä ratkaisuja rakennuksen kehittämisestä tai purkamisesta ei ole tehty.

* * *

Videota ja liikkuvaa kuvaa on käytetty kaupunkisuunnittelun visualisoinnissa aiemminkin, ja erityisesti viime vuosina menetelmistä on tullut vuorovaikutteisempia. Eri toimijoiden rooli ja asukasosallistumisen aste suunnitteluvideoiden tuottamisessa vaihtelevat. Tiede, taide ja teknologia-hankkeessa sovellettiin kevyttä osallistumismallia, jossa asukkailta kerättiin tietoa ja mielipiteitä kaupunkisuunnittelusta, mutta asukkaat voivat myös itse kuvata videoita heille tärkeistä asioista (ns. participatory video). Asukasvideoiden avulla voidaan viestiä kaupunkisuunnittelijoille ja päättäjille kaupunkilaisten toiveita. Taiteilijoilla ja tutkijoilla on tässä viestinnässä tärkeä tehtävä tiedon välittäjinä ja kokemusten tulkitsijoina. Luovilla menetelmillä pystytään esittämään kaupunkisuunnitteluun liittyviä hurjakin visioita, suuria tunteita ja vaikeita asioita. Haasteeksi jää, miten nämä asukkaiden kokemukset, toiveet ja ideat integroidaan osaksi konkreettista suunnittelua ja päätöksentekoa – ja halutaanko niitä edes integroida.

Turun yliopiston Tiede, taide ja teknologia asuinalueen kehittämässä -hanke on toteutettu osana ARA:n rahoittamaa Asuinalueiden kehittämishjelmaa 2013–2015.

Lähteet

- Attili, Giovanni (2009). Qualitative inquiries and film languages in the planning: A manifesto. Teoksessa Sandercock, Leonie & Attili, Giovanni (toim.) *Where strangers become neighbours: Integrating immigrants in Vancouver, Canada*. Springer, Alankomaat, 259–269.
- Degen, Monica, Melhuish, Clare & Rose, Gillian (2015). Producing place atmospheres digitally: Architecture, digital visualization and the experience economy. *Journal of Consumer Culture* 0:0, 1–22.
- Lundman, Riina (–). Bringing planning to the streets: Using site-specific video as a method for participatory urban planning. Artikkelikäsitkirjoitus, arvioitavana.
- Throgmorton, James (2003). Planning as persuasive storytelling in a global-scale web of relationships. *Planning Theory* 2:2, 125–151.